

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5

นางสาวจุฑารัตน์ อินทะแสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2863-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF PILOT SCHOOLS
IN THE FOUNDATION CURRICULUM IMPLEMENTATION PROJECT B.E.2544

OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION

COMMISSION , EDUCATIONAL REGION FIVE

Miss Jutarat Intasan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration**

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2863-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5

โดย นางสาวจุฑารัตน์ อินทะแสน

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์

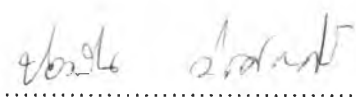
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ)

จุฬารัตน์ อินทะแสน : การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา (A STUDY OF ACADEMIC AFFAIRS
ADMINISTRATION OF PILOT SCHOOLS IN THE FOUNDATION CURRICULUM
IMPLEMENTATION PROJECT B.E.2544 OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION FIVE)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์, 258 หน้า, ISBN 974-17-2863-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนนำร่อง การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 5

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ทุกโรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรตามแนวการจัด
ทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจ และสภาพชุมชนของโรงเรียน
ทุกโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน โดยเน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้าน
ระเบียบวินัย และกิจกรรมายาท หลักสูตรที่จัดทำประกอบด้วย สารการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน มีการจัดทำคู่มือประกอบการใช้หลักสูตร จากการศึกษา ได้ พบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมใน
การจัดทำหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และกระบวนการจัดทำหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรพบว่า ครูได้มีการ
จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้รับการอบรมในการจัดทำหลักสูตร และได้รับมอบหมายงานตามความ
เหมาะสม จากการศึกษาได้พบว่า ครูมีภาระงานมาก ครูมี คุณวุฒิ และพื้นความรู้ไม่ตรงกับวิชาที่
ได้รับมอบหมายให้ทำการสอน 3) ด้านแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการศึกษา มีการสนับสนุนแหล่ง
การเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน จัดบริการ ใสตทัศนูปกรณ์ และสื่อ โดยห้องสมุดของ
โรงเรียนและจากการศึกษาพบว่าหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อ และใสตทัศนูปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอ
เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล มีการวัดผลและประเมินผลตาม
ระเบียบ แต่ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจ วิธีการ และกระบวนการวัดและ
ประเมินผลที่หลากหลาย 5) ด้านการนิเทศการศึกษา ทุกโรงเรียนได้มีการวางแผนนิเทศภายใน โดย
ผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการใช้วิธีการเยี่ยมชั้นเรียน แต่ไม่พบว่าได้มีการบันทึกผลการนิเทศ และ
ไม่มีการจัดดำเนินการนิเทศอย่างเป็นทางการ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4483691827 MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : ACADEMIC ADMINISTRATION / PILOT SCHOOLS / NATIONAL PRIMARY EDUCATION

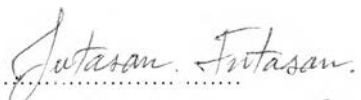
JUTARAT INTASAN: A STUDY OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF PILOT SCHOOLS IN THE FOUNDATION CURRICULUM IMPLEMENTATION PROJECT B.E.2544 OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION , EDUCATIONAL REGION FIVE. THESIS ADVISOR : ASST PROF. AKACHAI KEESOOKPUN, 258 PP. ISBN 974-17-2863-8

This research aimed at investigating academic affairs administration of the foundation curriculum implementation project B.E.2544 of the 6 pilot schools under the office of the national primary education commission, educational region 5 .

The findings were as follows: 1) Curriculum Development : all schools developed curriculum with regarded to the National Foundation Curriculum as well as relevant information dealing with economic and school community background. All school had their own vision, but great emphasis was placed on desired students' characteristics, students' discipline and good characters. Curriculum consisted of 8 areas of studies and recommended activities to enrich students characteristics. Curriculum manual were developed to support curriculum implementation in every school. It was also found that those participated in each school curriculum development lack of adequate knowledge in the national curriculum and curriculum development process. 2) Instruction: Lesson plans were prepared, all teachers were trained and assigned to teach accordingly but learning success is still relying on to their teaching aptitude toward new trend. Instruction required various instructional methods which faced difficulty of limited time allotment. It was also found that most teachers didn't have direct or posed enough academic backgrounds to suit their teaching assignment All teachers complaint of heavy load. 3) Resource and facility support teaching: Resource supports, both internal and external, provided through school library services and instructional or audio-visual media and supplies services. But problems existed in inadequate of the needed books and supplies, and also insufficient or limited budget support. 4) Evaluation: It was conducted according to the regulations, but most of the teachers faced difficult employing multi-methods and complicate evaluation process required. 5) Educational Supervision: Classroom visit was employed as major method. Internal supervision was planned and operated in all schools but formal evidents to support the practices were not found.

Department Educational Administration

Student's signature.....

Field of study Educational Administration

Advisor's signature.....

Academic year 2002

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์จากบุคคล
หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อในการให้คำแนะนำปรึกษา เอกสารข้อมูล และ
กำลังใจ โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ และ
คณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์
ดร.อมรชัย ตันติเมธ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ผอ.ชลอ มงคลการุณย์
ผอ.วิโรจน์ วรรณวงศ์สอน ผอ.อุดมศิลป์ ศรีสมบุรณ์ ในการให้คำแนะนำแก้ไข ปรับปรุง
เครื่องมือวิจัย

คุณศักดิ์ สถาพรจนา ให้คำแนะนำและประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ทรง
คุณวุฒิหลายๆท่าน

ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการและครูอาจารย์ในโรงเรียน
นำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์และการ
จัดเตรียมเอกสาร ทำให้ได้ข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณ ว่าที่ ร.อ. จิรวัดณ์ อินทะแสน คุณวุฒิชัย อินทะแสน และ
คุณธนายุทธ แก่นแก้ว ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปสัมภาษณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูงที่มีส่วนช่วย
ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

จุฑารัตน์ อินทะแสน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
เครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	6
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	7
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	7
ลำดับขั้นตอนการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประถมศึกษา.....	10
การบริหารงานวิชาการ.....	11
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	11
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	12
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	19
1.งานด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	21
- ความหมายของหลักสูตร.....	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- องค์ประกอบของหลักสูตร.....	21
- ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร.....	22
- รูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร.....	23
2.งานการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร.....	29
- ความหมายของการจัดการเรียนการสอน.....	29
- ลักษณะงานการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร.....	30
- การกำหนดลักษณะการจัดการเรียนการสอน.....	37
- การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น.....	39
3.งานทรัพยากรการเรียนรู้.....	40
- งานห้องสมุด.....	41
- งานสารสนเทศ.....	44
4.งานวัดผลประเมินผล.....	49
- ความหมายของการวัดและประเมินผล.....	50
- การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	51
- ลักษณะสำคัญของการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง.....	53
- การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล.....	54
5.งานนิเทศการศึกษา.....	58
- ความหมายของงานนิเทศการศึกษา.....	59
- ความสำคัญของงานนิเทศการศึกษา.....	60
- ความมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษา.....	61
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานนิเทศภายในโรงเรียน.....	62
- กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	62
- วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน.....	64
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	65
แนวทางการตรวจสอบเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	67
- เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา.....	67
โรงเรียนนำร่อง.....	76
เขตการศึกษา 5.....	77

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	82
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	81
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร จำแนกตามงานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	93
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร จำแนกตามงานการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร.....	109
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร จำแนกตามทรัพยากรการเรียนรู้.....	126
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร จำแนกตามงานวัดผลและประเมินผล.....	139
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร จำแนกตามงานนิเทศการศึกษา.....	153
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	163
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	163
วิธีดำเนินการวิจัย.....	163
สรุปผลการวิจัย.....	164
การอภิปรายผล.....	175

สารบัญ(ต่อ)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	186
รายการอ้างอิง.....	189
ภาคผนวก.....	195
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	258

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์.....	88
2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการยกย่องหลักสูตรสถานศึกษา.....	93
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร.....	95
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตร.....	97
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรและ การพัฒนาหลักสูตร.....	100
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาหลักสูตร.....	105
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่....	109
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดครูเข้าสอน.....	110
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดอบรมครู และจัดครูเข้าสอน.....	113
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	116
11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้.....	117
12	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริม.....	120
13	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดสอนซ่อมเสริม.....	122
14	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับงานทรัพยากรการเรียนรู้.....	126
15	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหางานทรัพยากรการเรียนรู้.....	136
16	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้วิธีวัดผลและประเมินผล.....	139
17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล.....	149
18	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการวัดผลและประเมินผล...	151
19	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา.....	153
20	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา.....	160
21	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาด้านงานนิเทศการศึกษา.....	161

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1 ระบบการพัฒนาหลักสูตร

26